

andet Spørgsmaal, som er fremdraget i Aar af det ærede Medlem fra Næstved (Andreasen), og som i Fjor blev fremdraget af det ærede Medlem fra Lejre (Niels Frederiksen), nemlig Spørgsmaalet om Salg af Præstegaardsjord. Det ærede Medlem fra Næstved nævnedes et Eksempel paa, at Præstegaardsjord i Sydsjælland var blevet solgt under Forhold, som han — og deri er jeg enig med ham — fandt uheldige. Men der kunde nævnes adskillige andre Eksempler paa, at Præstegaardsjord sælges under Forhold, som maa beklages. Vi hørte af den højtærede Kultusminister, at der ligefrem er Kapløb mellem Præsterne om at faa solgt deres Jord. I Østfode paa Lolland skulde en Del af Præstegaardsjorden sælges, og der opstod da ligefrem en Kamp mellem den stedlige Udstykningsforening og den derboende Greve. Der holdtes ikke mindre end to Auktioner, hvor disse Parter overbød hinanden, men det endte med, at Greven gik af med Sejren og fik hele Præstegaardslodden lagt ind under Paarupgaard, hvorunder der i Forvejen var Jord, som havde tilhørt Præstegaarden. I Rerslev paa Sjælland, i Holbæk Amt, er der 1910 solgt Præstegaardsjord, som ligeledes er gaaet over til et nærliggende Gods. Denne Præstegaardsjord er ikke blevet anvendt paa den Maade, hvorpaa den højtærede Minister mente, den burde anvendes, nemlig til Udstykning, saa at der paa den kunde oprettes smaa selvstændige Hjem. Der findes nede paa Lolland i Nærheden af Rødby, i Nebbelunde, en Præstegaard, som skal sælges, og hvor Spørgsmaalet igen er ved at blive brændende. Det er jo ikke Præsterne, men Staten, som sælger; Præsterne kan ikke sælge, medmindre de har Ministeriets Sanktion, og det forekommer mig, at Staten ikke her bør optræde som en almindelig Gaardslagter eller Jordpranger, men maa sørge for, at denne Jord kommer i Hænderne paa saadanne Folk, at den bl. a. ikke bliver anvendt til Dyr og Fasaner, men saaledes at Mennesker kan faa Bolig derpaa og der kan blive bygget selvstændige Hjem. Derfor glæder jeg mig i høj Grad over den højtærede Ministers klare og bestemte Udtalelse om dette vigtige Forhold: at det er Ministeriets Standpunkt saa vidt muligt at undlade at sælge Præstegaardsjord, medmindre der kommer Tilbud fra Foreninger, der kan udstykke den. Jeg kunde tænke mig, at man gik saa vidt, at man under disse Forhold, inden Landbokommissionen har udtalt sig om Spørgsmaalet, ikke

solgte Præstegaardsjord undtagen til de Foreninger, som udstykker den. Det er ikke altid, Præsterne ser saa socialt paa Spørgsmaalet som en Præst paa Falster, Præsten i Idestrup, der erklærede, at han kun solgte sin Jord til Udstykningsforeninger og solgte til den Pris, som han og Udstykningsforeningen blev enige om.

Jeg tillod mig i Fjor at fremdrage et lille Spørgsmaal, der vedrører Grønland, og jeg bad om Oplysning i saa Henseende. Den Gang kunde jeg ikke faa disse Oplysninger, og derfor vil jeg gerne stille Spørgsmaalet igen i Aar. Det drejer sig om et Lønregulativ for vestgrønlandske Kateketer, som stammer fra 10. Juni 1903, men pludselig blev optrykt i de grønlandske Meddelelser i Fjor. Min Begrundelse af Forespørgselen findes i Folketingstidenden for 1913—14, Sp. 1133, og jeg skal derfor gaa let hen derved. I dette Regulativ, som nu er optrykt, gives der de administrative Myndigheder en ganske overordentlig Magt over disse Kateketer. Forholdet var i 1903 det, at man havde overtaget en stor Del af Missionen efter Herrnhuterne, og Kateketbestanden var vist meget middelmaadig. Nu er Forholdene ganske ændrede. Der findes mange, til Dels i Danmark uddannede Kateketer, oplyste og selvstændigt tænkende Mænd, men de bliver fuldstændig givet i Administrationens Vold. Det hedder, at Administrationen kan nægte dem Lønforhøjelse og uden videre sætte Lønnen ned, hvis de giver Anledning til Misfornøjelse, ikke, hvis de ikke passer deres Ting, hvis de er umulige paa deres Plads, men hvis de efter Administrationens Skøn giver Anledning til Misfornøjelse. Jeg mener, det er en i høj Grad uheldig og meget lidet pædagogisk Bestemmelse. Jeg spurgte i Fjor, om der havde været særlig Grund til nu at optrykke den, og jeg kunde ønske at faa at vide, om den er taget tilbage, eller om den stadig opretholdes. Jeg tror ikke, jeg gaar for vidt, naar jeg siger, at efter den sidste grønlandske Grundlov er der i Virkeligheden Enevælde paa Grønland. Det kan være, at det er nødvendigt, som Forholdene ligger, det kan jeg ikke udtale mig om, men denne Enevælde burde ikke være saaledes, at Administrationen kan tillade sig alt muligt. Jeg vil gerne henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa denne Sag. Samtidig vil jeg spørge: Hvem er det egentlig, der udsender disse trykte Meddelelser fra Grønland, som omdeles her i Tinget, og som er særdeles interessante? Det er nemlig umuligt at se det.